در «چاردیواری جام‌جم» بخوانید:
بچه‌داری در قرنطینه

روایتی عجیب از مثبت شدن آزمایش کرونای ۱۳ استقلالی
«مهمان بازی» در خانه قائدی

۴

جام جم
روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
WWW.JAMEJAMDAILY.IR

دوشنبه ۱۶ تیر ۱۳۹۹ | ۱۴ ذی‌القعده ۱۴۴۱ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ویکم - شماره ۵۶۹۸ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Monday - July 6, 2020

ویژه‌ها

هشدار درباره بازنمایی تصویر مجلس جدید در افکار عمومی

مجلس یازدهم از نمای بیرونی

از زمان آغاز مجلس یازدهم تاکنون، وزیران و اعضای هیات دولت با حضور در جلسات مجلس به تشریح وضعیت کشور در حوزه کاری خود پرداخته‌اند و دیروز در همین چارچوب، نمایندگان میزبان محمدجواد ظریف، وزیر خارجه کشورمان بودند.

۲

چرا از اجرای مالیات بر عایدی سرمایه هنوز خبری نیست؟

در جست‌وجوی عدالت مالیاتی

۳

چگونه سریال «تهران» ساخته رژیم صهیونیستی به لطیفه‌ای ناخواسته تبدیل شد؟

یه روز یه اسرائیلیه ...

۱۰ و ۱۱

۱۸ در اولین روز اجباری شدن ماسک شهروندان نمره قبولی گرفتند

آغاز همه‌گیری ماسک

عکس: gettyimages

بیشتر بخوانید

گفت‌وگو با مجری و عوامل «در انتهای الوند» برنامه صبحگاهی شبکه ۲

از صبح تا شب با مردم

۵

چرا غرب به دنبال بی‌اعتبار نشان‌دادن همه‌پرسی اخیر روسیه است؟

عقبگرد غرب در میدان سرخ مسکو

۸

آیا علم وجود برخی ویژگی‌های ژنتیکی را برای نژادهای خاص تأیید می‌کند؟

نژاد در مرز واقعیت و افسانه

۱۵

کافه میرداماد

مهوش وقاری سال‌هاست از همسرش محسن قاضی‌مرادی مراقبت می‌کند

عاشقانه‌های یک زوج وفادار

۲۰

سرمقاله

مشغول صاحب‌خانه باش

روح‌ا... رجایی
سردبیر

آنهایی که دوم اسفند سال گذشته با همه ناامیدی‌ها و گلایه‌ها پای صندوق رای آمدند و چهره‌های جدیدی را به مجلس فرستادند، همه امید و خواسته شان این بود - و هنوز هم هست - که منتخبان جدید تشنه خدمت باشند، نه شیفته رانت خرید و فروش دلار و سکه و پوشک! آنها همچنین می‌خواستند نماینده‌های جدید نه تنها کاسب بازار خود نباشند، بلکه به جای دعوا بر سر رفتن یا نرفتن زنان به استادیوم و اصلاح دقیقه ۹۰ قانون انتخابات و گرفتار شدن در ترافیک طرح‌های سیاسی، فکر سفره هایی باشند که هر روز کوچک‌تر می‌شوند.

قرار بود - و هنوز هم هست - که معیشت در اولویت مجلس یازدهم باشد. پیام رهبر معظم انقلاب در آغاز به کار مجلس جدید هم نشان داد همه داستان همین است: «سفره مردم».

رئیس جدید مجلس هم در نخستین نطقش که می‌توان آن را مرامنامه مجلس یازدهم دانست، بیش از هر چیز بر رسیدگی به معیشت مردم تاکید کرد.

این روزها ولی نشانه‌هایی هست که باید آنها را چراغ اخطار دانست. البته هنوز برای قضاوت و حتی برای هشدار زود است، اما آنهایی که به موفقیت این مجلس دل بسته‌اند، زودتر و بیشتر نگران می‌شوند. از مجلس در چند هفته گذشته چه به یاد می‌آورید؟ چه موضوعاتی در رسانه‌ها ضریب گرفته است؟ پرونده تاجگردون، اختلاف نمایندگان با وزیر ارتباطات بر سر فیلتر شدن اینستاگرام، طرح سوال از رئیس جمهور و حالا دعوای نمایندگان و آقای ظریف.

انتظار این بود بعد از رکورد تاریخی سکه ۱۰ میلیون تومانی و دلار ۲۰ هزارتومانی، صحن مجلس شاهد یک جلسه کاملا اقتصادی باشد. حتی اگر همه بحث‌های روز گذشته در مجلس با وزیر خارجه اقتصادی باشد، تصویری که از آن به مردم مخابره شده سیاسی است. به جای چهار سوال از رئیس جمهور، چهل سوال کاملا اقتصادی هم که پرسیده شود، اصل موضوع یک عمل سیاسی است یا دست کم مردم آن را این‌طور تفسیر خواهند کرد.

این حتما تصویر درستی از مجلس نیست، اما بازنمایی تصویر مجلس جدید در رسانه‌ها تقریبا همین بوده است. بخشی از این تصویر در نتیجه رفتار برخی نمایندگان است که صفحه توییتر و صحن مجلس را یکی می دانند و ظرفیت تولید «هر روز یک بحران» را دارند. بخشی از آن هم محصول تلاش کسانی است که از موفقیت مجلس جدید خوشحال نمی شوند؛ چه اینجا در آن سایت بی‌نام و نشان و چه آنجا در بی بی سی فارسی.

این مجلس با مردم قول و قرار گذاشته حل مشکلات مردم را دنبال کند. اگر درگیر حاشیه و دعوای جناحی شود برای آنهایی که به این مجلس رای داده‌اند، با مجلسی که نماینده‌هایش اعتصاب غذا کردند و در حین اعتصاب غذا زرشک پلو خوردند و مجلسی که کار نماینده‌هایش به خاطر تخلف اقتصادی به زندان کشید، تفاوتی نخواهد داشت. حاجتی به یادآوری نیست که از پیام رهبر انقلاب که در آن وظیفه مجلس را رسیدگی به معیشت طبقات ضعیف و تورم عنوان کردند و سرگرم شدن نماینده به حواشی زیانبار را آفت عمده کارش دانستند، ۴۰ روز هم نمی گذرد.

کاش می شد یک نسخه از این سخنان رهبر معظم انقلاب را برای ساکنان خانه ملت که مستاجران مردم هستند و تا چهار سال آینده هر روز به شکلی در برابر مسیرهای انحرافی و تله‌های رسانه ای قرار دارند، فرستاد و روی گوشه ای از آن هم این بیت از فروغی بسطامی را نوشت که:

گر شبی در خانه جانانه مهمانت کنند
گول نعمت را مخور، مشغول صاحب‌خانه باش

نکته

محک ماسک

دکتر داوود یادگاری‌نیا
عضو کمیته کشوری مقابله با کرونا

دیروز بالاخره استفاده از ماسک در تمام محل‌های سرپوشیده اجباری شد و آن طور که بیشترمان در سطح شهر، ادارات، بانک‌ها و حمل‌ونقل عمومی شاهد بودیم اغلب شهروندان این مقررات را رعایت کردند. این مساله باعث خوشحالی است و قطعا می‌تواند مقدمه‌ای برای کاهش آمار مبتلایان به کرونا در کشورمان باشد.

اما هموطنان باید توجه داشته باشند فقط زدن ماسک ۵۰ درصد موارد ابتلا به کووید-۱۹ را کم می‌کند و مردم باید با وجود زدن ماسک، سایر ضوابط بهداشتی لازم برای پیشگیری از ابتلا به این بیماری را رعایت کنند، زیرا افراد حتی اگر ماسک هم زده باشند، ولی فاصله‌گذاری‌های فیزیکی را رعایت نکنند، بازهم ممکن است به کرونا مبتلا شوند؛ بنابراین نباید صرفا به زدن ماسک اکتفا کرد و در شرایط امروز رعایت فاصله حداقل یک متر و ۸۰ سانتی‌متری به‌خصوص در اماکن سرپوشیده می‌تواند راهکار مناسبی برای پیشگیری از ابتلا به کرونا باشد.

امروزه استفاده عمومی از ماسک و رعایت فاصله‌گذاری فیزیکی از سوی آحاد جامعه به عنوان دو اصل مهم برای کنترل همه‌گیری کرونا در مجامع علمی جهان ثابت شده است. همچنین متخصصان بهداشتی به این نتیجه رسیده‌اند که امکان انتقال کووید-۱۹ بر اثر تماس با سطوح آلوده کمتر از احتمال سرایت این بیماری از راه تنفس است. البته بازهم در مرحله سوم، یعنی بعد از ماسک زدن و رعایت فاصله فیزیکی، مردم همچنان باید به پرهیز از تماس با سطوح آلوده نیز توجه ویژه‌ای داشته باشند، بنابراین هنوز هم شستن مرتب دست‌ها می‌تواند یکی از مهم‌ترین راه‌های جلوگیری از دچار شدن به کووید-۱۹ باشد.

پایبندی مناسب شهروندان در اولین روز اجباری شدن استفاده از ماسک به رعایت این مقررات حاکی از آن است که در شرایط کنونی، بیشتر مردم متوجه اهمیت این موضوع شده‌اند، اما بازهم ممکن است جدی گرفتن استفاده از ماسک میان مردم تنها دو سه هفته دوام بیاورد و بیم آن می‌رود چند هفته دیگر خیلی‌ها همین مقررات را نیز نادیده بگیرند؛ بنابراین دولتمردان باید به این نکته توجه داشته باشند صرف اجباری کردن استفاده از ماسک کافی نیست و باید نظارت مناسبی نیز از سوی دستگاه‌های اجرایی بر این مساله وجود داشته باشد. یعنی متولیان ادارات دولتی، بانک‌ها، مراکز خرید، حمل‌ونقل عمومی و سایر مراکز تجمع مردم هرکدام باید به نوبه خود بر محلی که متولی اداره آن هستند، نظارت کنند.

نکته دیگر آن که قانون زمانی قدرت اجرایی پیدا می‌کند که برخوردهای قهری نیز در آن در نظر گرفته شده باشد، بنابراین اگر می‌خواهیم اجباری بودن استفاده از ماسک در بلندمدت در جامعه جدی گرفته شود، باید راهکارهایی را هم برای برخورد قانونی با کسانی که این مقررات را رعایت نمی‌کنند، در نظر بگیریم. در این زمینه خود وزارت بهداشت هم در صدر جایگاه نظارتی قرار دارد و کارشناسان این وزارتخانه باید با کسب و کارها و اداراتی که مسؤولان یا کارمندان آن اجباری بودن استفاده از ماسک را جدی نمی‌گیرند، برخورد کنند. زیرا این روزها استفاده عمومی از ماسک به عنوان یکی از مهم‌ترین راهکارهای کنترل همه‌گیری کرونا شناخته می‌شود و ما برای کاهش آمار مبتلایان به کرونا در کشورمان چاره‌ای جز رعایت جدی این مقررات نداریم.

نقد حال

در حاشیه نامه‌نگاری اخیر آقای موسوی‌خوئینی‌ها

شما باید پاسخ بدهید

شهریار زرشناس
استاد دانشگاه

در ماه‌های اخیر برخی چهره‌ها و شخصیت‌های سیاسی در قالب نامه‌نگاری و مصاحبه و اظهارنظرهای مطبوعاتی و... و با لحنی طلبکار در مورد وضع موجود کشور اعلام موضع کرده‌اند. این آقایان از موضع مطالبه به گونه‌ای سخن می‌گویند انگار نه انگار که خودشان مسؤول اصلی بسیاری از دشواری‌ها و مشکلات و ناکارآمدی‌های کنونی‌اند و باید از بابت ترویج نسخه غلط ایدئولوژیک و اقتصادی - اجتماعی‌ای که ترویج کرده‌اند و نیز بابت چند دهه مدیریت ناکارآمد و ناموفق و شرایط دشواری که برای معاش و برخی جنبه‌های دیگر زندگی میلیون‌ها ایرانی ایجاد کرده‌اند؛ امروز پاسخگو باشند.

به نظر می‌رسد برخی جریان‌های سیاسی تاکتیک فرار به جلو در پیش گرفته‌اند و به دنبال آدرس غلط دادن و غبارآلود کردن فضا هستند تا از پاسخگویی به افکار عمومی بابت عملکرد و مسؤولیتی که به عهده‌شان است، فرار کنند.

از سال‌های میانی دهه ۱۳۶۰ طیفی از نیروهایی که تا آن روز با حرکت انقلاب همراهی داشتند؛ تحت تاثیر نفوذ مشهورات سکولار - اومانیستی (در آن مقطع به‌طور مشخص مشهورات ایدئولوژیک نولیبرالی) در مسیری قرار گرفتند که مدتی بعد آنها را در موضع تجدیدنظرطلبانه در برابر آرمانگرایی انقلابی قرار داد. این جریان‌ها برای چند دهه در مقام مدیران اجرایی، نسخه‌های نولیبرالی در اقتصاد و فرهنگ را در کشور عملیاتی و حاکم کردند.

اگر به سابقه و کارنامه تعداد زیادی از این اشخاص از جمله آقای موسوی خوئینی‌ها و خط جناح فکری و سیاسی آنها بنگریم، درمی‌یابیم که از حدود چهار دهه تاریخ انقلاب، بیش از سه دهه کنترل و مدیریت تمام عیار قوه مجریه در اختیار آنها بوده است و در برخی دوره‌های مجلس شورای اسلامی نیز گفتار آنها گفتار غالب بوده و در مقاطع دیگر نیز رویکرد ایدئولوژیک ایشان، کم و بیش متنفذ و تاثیرگذار بوده است. بیش از سه دهه است که این جریان و مدیران و چهره‌های متعلق به آن، بر قوه مجریه مسلط بوده و نسخه خود را حاکم و اجرایی کرده‌اند و حاصل نسخه‌شان، برجام شکست خورده و حقوق نجومی مدیران اشرافی‌منش و دلار ۲۰ هزار تومانی و پراید صد میلیون تومانی شده است.

شرایط امروز کشور ما به‌گونه‌ای است که اکثریت مردم با گوشت و پوست خود نتایج سیاست‌ها و نحوه مدیریت جریان غرب‌گرا را لمس کرده و از آن رویگردان شده‌اند.

در شرایط امروز کشور ما نسخه‌های اقتصادی - اجتماعی- فرهنگی نولیبرال و مدیران و سیاستمداران به اصطلاح غربگرا مروج آن بیش از هر زمان دیگر اعتبار و توان تاثیرگذاری گفتمانی و ایدئولوژیک خود را از دست داده‌اند. دلیل اصلی بسیاری از نامه‌نگاری‌ها و فرار به جلوها و کوشش‌هایی که برخی سیاستمداران این جریان به‌منظور شانه خالی کردن از مسؤولیت خود و غبارافکنی در افکار عمومی انجام می‌دهند نیز همین امر است. نامه اخیر آقای موسوی‌خوئینی‌ها نیز نمونه‌ای از همین تلاش‌ها برای آدرس غلط دادن و غبارآلود کردن فضا و شانه خالی کردن از مسؤولیت پاسخگویی است.

نولیبرال‌ها بیش از ۳۰ سال از تاریخ ۴۲ ساله نظام جمهوری اسلامی ایران بر ارکان اصلی اجرایی و در مقاطعی تقنینی کشور مسلط بوده و سیاست‌ها و الگوهای ایدئولوژیک خود را اعمال کرده و شعار و وعده داده‌اند و اکنون تشت رسوایی این نسخه غلط و ناکارآمد و آن شعارها و وعده‌های بی‌پایه از بام افتاده است، از این روست که حالا با نامه‌نگاری و مصاحبه و فضاسازی رسانه‌ای دست پیش گرفته‌اند تا پس نیفتند و برای فرار از پاسخگویی در قبال کارنامه و عملکرد ناموفق و زمینگیر شده‌شان به دنبال اتهام‌زنی و جنجال‌آفرینی‌اند.

مشکلات و برخی نکاتی که آقای خوئینی‌ها در نامه خود به آن اشاره کرده‌اند محصول و نتیجه سیاست‌هایی است که خود ایشان و دوستان و همفکران ایشان بیش از سه دهه است که از آن دفاع کرده و به ترویج آن پرداخته‌اند؛ اگر اشتباهی بوده (که بوده) مربوط به آنهاست و اگر شخص و اشخاص و جریانی باید پاسخگو باشد (که چنین است)، همانا آقای خوئینی‌ها و جماعت نولیبرال‌های وطنی‌اند. تنها راه برون‌رفت از مشکلاتی که «غربگرایان» و نسخه‌های ناکارآمدشان ایجاد کرده‌است، تغییر نسخه و حاکم کردن نسخه انقلابی و سپردن کار به دست مدیران انقلابی و جاری شدن اراده انقلابی و عدالتخواهانه در همه سطوح و شؤون اجرایی و تقنینی است. این نامه‌نگاری‌ها و هیاهوی مشاطه‌گران به منظور ردگم کردن و آدرس غلط دادن و فریبکاری و فرار از پاسخگویی است و ارزش دیگری ندارد.